

img1

## LIETUVOS AUKŠČIAUSIASIS TEISMAS

### NUTARTIS

2023 m. gruodžio 19 d.  
Vilnius

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus atrankos kolegija, susidedanti iš teisėjų Andžej Maciejewski, Gedimino Sagačio (kolegijos pirmininkas) ir Jūratės Varanauskaitės,

susipažinusi su 2023 m. gruodžio 11 d. paduotu atsakovės viešosios įstaigos „Atnaujinkime miestą“ kasaciniu skundu dėl Lietuvos apeliacinio teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2023 m. rugsėjo 14 d. nutarties peržiūrėjimo,

nustatė:

Atsakovė viešoji įstaiga „Atnaujinkime miestą“ padavė kasacinį skundą dėl Lietuvos apeliacinio teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2023 m. rugsėjo 14 d. nutarties peržiūrėjimo. Šia nutartimi paliktas nepakeistas pirmosios instancijos teismo sprendimas, kuriuo ieškovės uždarnosios akcinės bendrovės „Drūtnamis“ ieškinyms patenkintas iš dalies – pripažintas neteisėtu ir panaikintas atsakovės sprendimas, įformintas 2022 m. liepos 1 d. rašte Nr. 02-22-1319, dėl 2016 m. birželio 12 d. statybos rangos darbų sutarties Nr. 04-16-186 (toliau – Sutartis) nutraukimo; kita ieškinio dalis atmesta. Kasacinis skundas paduodamas Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso (toliau – ir CPK) 346 straipsnio 2 dalies 1, 2 punktuose įtvirtintais kasacijos pagrindais.

Atrankos kolegija pažymi, kad kasacinis teismas tikrina žemesnės instancijos teismų sprendimų (nutarčių) teisėtumą tik išimtiniais atvejais, kai yra bent vienas iš CPK 346 straipsnio 2 dalyje nustatytų kasacijos pagrindų (CPK 346 straipsnio 1 dalis). CPK 346 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad pagrindai peržiūrėti bylą kasacine tvarka yra: 1) materialinės ar procesinės teisės normų pažeidimas, turintis esminės reikšmės vienodam teisės aiškinimui ir taikymui, jeigu šis pažeidimas galėjo turėti įtakos neteisėto sprendimo (nutarties) priėmimui; 2) jeigu teismas skundžiamame sprendime (nutartyje) nukrypo nuo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuotos teisės taikymo ir aiškinimo praktikos; 3) jeigu Lietuvos Aukščiausiojo Teismo praktika ginčijamu teisės klausimu yra nevienoda.

Kasaciniame skunde nepakanka vien tik nurodyti kasacijos pagrindą – įvardyti kasacijos pagrindo buvimą būtina pagrįsti išsamiais teisiniais argumentais (CPK 347 straipsnio 1 dalies 3 punktas). Be to, CPK 346 straipsnio 2 dalyje nurodyti kasacijos pagrindai patvirtina, jog kasacija leidžiama ne teisės klausimais apskritai, bet siekiant, jog kasaciniame teisme būtų nagrinėjamos tik tokios bylos, kuriose keliamų teisės problemų išsprendimas būtų reikšmingas vienodam teisės aiškinimui ir taikymui. Taigi kasacinis skundas gali būti priimtas tuo atveju, kai jame nurodytas bent vienas kasacijos pagrindas, nustatytas CPK 346 straipsnyje, bei nurodyti išsamūs teisiniai argumentai, patvirtinantys nurodyto kasacijos pagrindo buvimą (CPK 347 straipsnio 1 dalies 3 punktas).

Kai kasacinis skundas paduodamas CPK 346 straipsnio 2 dalies 1 punkto pagrindu, kasaciniame skunde būtina pateikti teisinius argumentus dėl pažeistos (pažeistų) materialiosios ar procesinės teisės normos (normų), ir tai, kad šis (šie) teisės pažeidimas (pažeidimai) turi esminę reikšmę vienodam teisės aiškinimui ir taikymui. Ypatingas dėmesys kasaciniame skunde turi būti teikiamas argumentams, kad šis teisės pažeidimas (pažeidimai) galėjo turėti įtakos neteisėto sprendimo (nutarties) priėmimui.

Kai kasacinis skundas paduodamas CPK 346 straipsnio 2 dalies 2 punkto pagrindu, kasaciniame skunde būtina nurodyti konkrečią kasacinio teismo teisės aiškinimo ir taikymo praktiką, suformuotą bylose, kurių faktinės aplinkybės yra analogiškos ar iš esmės panašios į bylos, kurioje priimtas teismo sprendimas (nutartis) skundžiamas kasacine tvarka, bei argumentuotai pagrįsti, kad teismas skundžiamame procesiniame sprendime nukrypo nuo tokios kasacinio teismo suformuotos praktikos.

Atsakovės paduotame kasaciniame skunde nurodomi šie pagrindiniai argumentai:

1. Apeliacinės instancijos teismas nenagrinėjo prievolių vykdymo proporcingumo, laikydamas, jog Sutartis galėjo būti sustabdyta visa apimtimi, netinkamai aiškino ir taikė Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – CK) 6.46 straipsnio 2 dalies, 6.58 straipsnio, 6.207 straipsnio 3 dalies, 6.208 straipsnio nuostatas bei nukrypo nuo suformuotos kasacinio teismo praktikos dėl prievolių vykdymo sustabdymo ir jo taikymo apimties. Apeliacinės instancijos teismas neatsižvelgė į faktines aplinkybes, jog Sutartimi prisiimti vykdyti statybos darbai yra akivaizdžiai dalūs ir atitinkamai jų vykdymo prievolė galėjo būti stabdoma tik dalinai. Ieškovė turėjo prievolę įstaityti netinkamai įvykdytus statybos rangos darbus bei vykdyti kitus, kuriems vykdyti nebuvo kliūčių;

2. Apeliacinės instancijos teismas nevertino Sutarties ir jos nutraukimo faktinių aplinkybių pagal Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo (toliau – VPI) kaip specialiojo įstatymo, nuostatas, todėl padarė esminius specialiojų teisės normų taikymo ir aiškinimo pažeidimus ir nukrypo nuo šias teisės normas aiškinančios kasacinio teismo praktikos. Šiuo atveju teismo priimtu sprendimu liko neatsakyta, ar pripažinus Sutarties nutraukimą neteisėtu Sutartis yra galiojanti ir vykdytina, ir kokių būdu ji galėtų būti vykdoma toliau. Viešojo pirkimo sutarties pakeitimai yra galimi tik VPI 89 straipsnyje nustatytais atvejais. Pirmosios instancijos teismas, nagrinėdamas ginčo dalį, susijusią su viešojo pirkimo sutarties sąlygų keitimu bendra šalių valia, konstatavo, jog 2022 m. Sutarties pakeitimai negalėjo būti atlikti, kadangi Sutartis buvo pasibaigusi. Nurodytos aplinkybės sudaro pagrindą spręsti, kad šalių siekis pakeisti Sutartį neatitiko imperatyviųjų normų, todėl šie pakeitimai būtų pripažinti niekiniais sandoriais (CK 1.80 straipsnio 1 dalis). Atsakovė apeliaciniame skunde kėlė klausimą dėl Sutarties pakeitimų bei šalių veiksmų (ne)teisėtumo CK 1.95 straipsnio 1 dalies prasme. Todėl, atitinkamai turėjo būti vertinamas ir sprendimo nutraukti Sutartį galimumas pagal VPI nuostatas, tačiau

teismai šios aplinkybės nevertino, tokia situacija sukuria naują teisinį ginčą tarp šalių;

3. Apeliacinės instancijos teismas, nusprenddamas, jog Sutartis nutraukta neteisėtai, padarė esminį CK 6.217 straipsnio 5 dalies teisės normos taikymo ir aiškinimo pažeidimą ir nukrypo nuo šių teisės normų aiškinančios kasacinio teismo praktikos. CK 6.217 straipsnio 5 dalies nuostatos suteikia šalims galimybę vienašališkai nutraukti sutartį ir tais atvejais, kai sutarties pažeidimas nėra esminis. Jeigu sutarties pažeidimas pagal sutarties nuostatas laikytinas esminiu, dėl kurio sutarties šalis turi teisę vienašališkai nutraukti sutartį, teismas neturi pagrindo vertinti, ar padarytas pažeidimas galėjo būti pripažintas esminiu ir pagal CK 6.217 straipsnio 2 dalies nuostatose įtvirtintus kriterijus. Tačiau sutartyje nurodytas nutraukimo pagrindas yra sutarties sąlyga, todėl teismo vertinamas ir kontroliuojamas sutarties sąlygų teisėtumo ir sąžiningumo aspektais. Apeliacinės instancijos teismas iš esmės nevertino ieškovės sąžiningumo bei jos įsipareigojimų pagal Sutartį, nagrinėjo tik atsakovės veiksmus, todėl pažeidė CK 1.5 straipsnio, 6.158 straipsnio nuostatas. Dėl nevykdomų statybos rangos darbų ir jau atliktų statybos darbų defektų šalinimo atsakovė bendravo su ieškove nuo 2021 m. gruodžio mėn., t. y. iki Sutarties nutraukimo buvo bandoma beveik 6 mėn. rasti sprendimą, jog ieškovė tęstų statybos darbus ir pašalintų atliktų darbų defektus. Tačiau per šį laikotarpį ieškovė nei pradėjo šalinti atliktų darbų defektus, nei pradėjo vykdyti kitus Sutartimi priimtus statybos rangos darbus, nebendradarbiavo su atsakove. Tačiau apeliacinės instancijos teismas šių aplinkybių nevertino, taip pat nevertino to, kad ieškovė neginėjo Sutarties nutraukimo daugiau kaip 6 mėn., t. y. iki tol, kol atsakovė neįtraukė ieškovės į Nepatikimų tiekėjų sąrašą. Tai savaime suponuoja šalies nesąžiningumą.

Atrankos kolegija, susipažinusi su kasacinio skundo argumentais, teismų procesinių sprendimų motyvais ir jų pagrindu padarytomis išvadomis, sprendžia, kad kasacinio skundo argumentai dėl teisės normų taikymo nepatvirtina CPK 346 straipsnio 2 dalies 1 punkte nustatytų kriterijų kasacijai, t. y. kad egzistuoja teisinis pagrindas peržiūrėti bylą kasacine tvarka. Kasacinio skundo argumentais taip pat nepagrindžiamas nukrypimas nuo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuotos teisės taikymo ir aiškinimo praktikos bei CPK 346 straipsnio 2 dalies 2 punkte nurodyto kasacijos pagrindo egzistavimas. Dėl šių priežasčių darytina išvada, kad kasaciniame skunde nekeliami tokių teisės klausimų, kurie atitiktų nors vieną CPK 346 straipsnio 2 dalyje nurodytą bylos peržiūrėjimo kasacine tvarka pagrindą.

Atrankos kolegija konstatuoja, kad kasacinis skundas neatitinka CPK 346 straipsnio, 347 straipsnio 1 dalies 3 punkto reikalavimų, todėl jį atsisakyti priimti (CPK 350 straipsnio 2 dalies 3, 4 punktai).

Atsisakius priimti kasacinį skundą, grąžintinas už jį sumokėtas žyminis mokestis (CPK 350 straipsnio 4 dalis).

Atrankos kolegija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 350 straipsnio 2 dalies 3, 4 punktais ir 4 dalimi,

nutaria:

Kasacinį skundą atsisakyti priimti ir grąžinti jį padavusiam asmeniui.

Grąžinti atsakovei viešajai įstaigai „Atnaujinkime miestą“ (j. a. k. 300662245) 264 (du šimtus šešiasdešimt keturis) Eur žyminio mokesčio, sumokėto 2023 m. gruodžio 5 d. per AB SEB banką, mokėjimo nurodymo Nr. 4094.

Ši nutartis yra galutinė ir neskundžiama.

Teisėjai

Andžej Maciejewski

Gediminas Sagatys

Jūratė Varanaukaitė